

Varočnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . . . 5—
 Četr let 250
 Mesečno . . . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Zmeda in razdor na Grškem.

Venizelos proglasil na Kreti neodvisnost. — Visoki grški častniki na strani upornikov. — Poveljnik grškega brodogradnja z nekaterimi ladjami pristopil k Venizelosu. — Na bojiščih razun srditega artilerijskega boja ob Sommi nič posebnega. — Četverosporazum bo zahteval od Grčije ali vojno proti Bolgariji ali popolno razoroženje. — P-čoln „Bremen“ v Ameriki. — Nemški državni kancelar o položaju.

Naselitev goriških beguncev na Slov. Štajerju.

Goriški begunec Ivan Mrmolja, načelnik kmetijskega društva za goriško okolico, nas prosi, da objavimo sledeči oklice:

Slovenski bratje na Štajerskem!

Krvava vojska, ki divja na goriških tleh, je nas in naše družine pregnala z domačih tal. Usoda nas je prisilila, da si moramo drugod iskati domovja, vsaj začasnega. Štajerske in goriške Slovence je že pred vojsko vezala trdna vez, oboji smo živeli pod težavnimi razmerami. Vam je še ohranjen ljubi dom. Bodite Bogu hvaležni za to. Vaši bratje, goriški slovenski begunci, se obračamo do Vas s prošnjo, da delite svoje domove z nami, da nas v sili vzamete pod streho. Pozivamo in prosimo štajerske Slovence, posebno posestnike na deželi, da se pri spodaj označenem odboru zglasijo, ali bi bili voljni sprejeti goriške kmetijske družine pod streho, bodisi, da bi je sprejeli za pomoč pri delu, bodisi da bi jim oddali kaj posestva v najem.

Na Slovenskem Štajerju se nameravajo naseliti le premožnejše kmetijske družine, ki se morejo same vzdrževati ter imajo večinoma tudi za celo zimo dovolj živeža. Te družine so sedaj nastanjene na Kranjskem, v bližnjem ozadju izpraznjenih goriških krajev. Ker pa so tam ljudje sedaj pregosto naseljeni in ker je tam tudi zelo malo zemljišč na razpologo, bi bilo prav, da se te poštene slovenske družine preselijo na Štajersko.

Kmetje-begunci so sami pridni poljedelci in bodo povsod, kamor pridejo, le v korist domačinom. —

Zraven polja znajo obdelovati tudi vinograde ter so dobri vrtnarji, kar bi posebno slovenskoštajerskim poljedelcem v bližini Maribora, Ptuja in Celja prav prišlo. Nikomur se ni treba bati, da bi mu bili ti begunci v nadlego.

Posestnike, ki ne morejo sprejeti beguncev na delo, a imajo kaj odvišnega zemljišča, prosimo, da jim oddajo nekaj zemlje v najem ter jim prepustijo tudi del prostora v hiši proti plačilu najemnine. Na Štajerskem je baje praznih mnogo viničarij in drugih koč. Goriški slovenski begunci bi bili z istimi, ako se nam prepustijo v stanovanje, popolnoma zadovoljni.

Rojaki, usmilite se nas v sili in nas sprejmite pod streho, da se nam ne bo treba potikati z našimi nedolžnimi otroci vred po tujem svetu!

Ponužbe je poslati na naslov: Posredovalnica za goriške begunce, Ljubljana, Dunajska cesta 38.

Za naše slov. kat. akademike!

Naprošeni smo, da objavimo sledeči poziv: Nasí visokošolci odhajajo te dni v vseučiliška mesta. Letos so njih vrste redke. Povečini so na bojnem polju v službi domovine. Žrtve v njih vrstah so velike. Blizu trideset mladih, vrlih akademikov — to je dobra četrtnina — članov slovenskih katoliških akademskih društev »Danica«, »Zarja« in »Dan« je na bojišču v najgloblji zvestobi dalo svoje mlado, nadebudno življenje za cesarja in domovino.

Upajmo, da nam jih nekaj ostane zdravih, nekaj jih pa ni vpoklicanih in tem mora biti posvečena skrb domovine tembolj, ker je sedaj življenje v velikih mestih neprimerno drago.

V smislu sklepov slov. kat. shodov pozivljamo vse svoje somišljenike za podporo našim akademikom. Tretji katoliški shod posebe pozivlja slovenske katoliške kroge, da podpirajo starešinstvo »Leonove družbe«, čigar namen je zbirati darove v podporo slovenskega katoliškega akademičnega dijaštva.

To starešinstvo »Leonove družbe« je celo vrsto let delovalo v ta namen. Z darežljivo pomočjo svojih somišljenikov je nabralo in izdalo v tem času do 80.000 K v podporo slovenskega katoliškega akademičnega dijaštva kranjskega, štajerskega, koroškega in primorskega. Z malo izjemami so vsi podpirani dovršili svoje izpite in marsikdo je le potem starešinstva mogel dovršiti svoj akademični študij.

Ker se je pa »Leonova družba« tik pred vojsko preosnovala v strogo znanstveno-leposlovno društvo, je prevzelo to nalogo Leonovega starešinstva »Društvo slovenskih katoliških starešin«, ki je v smislu svojih pravil v ta namen osnovalo: Podporni odsek slov. kat. akad. starešinstva, ki sedaj sprejema darove v ta namen in jih razdeljuje podpre potrebnim in vrednim našim dijakom.

Ob tej priliki se člani bivšega »Starešinstva Leonove družbe« in podpisani odbor »Podpornega odseka slovenskega katoliškega akademičnega starešinstva« najiskreneje zahvaljujejo vsem blagim podpornikom slov. kat. akademikov, ki so se jih

LISTEK

Pavel Perko:

Moj Tone.

(Slika.)

(Dalje.)

Sklenil sem, da pozabim vse, kar je bilo in za-
 onem takorekoč iznova.

Takrat sem imel na počitnicah gospodo. Bila je
 gospa iz mesta s sinom-dijakom in s hčerko, ki je
 bila začela tisto leto hoditi v šolo.

Ah, s kakšnim začudenjem so zrlí vsi trije na
 Toneta, ko sem ga jim bil prvič predstavil kot bo-
 dočnega oskrbnika.

„Ta? Pa v tej grozni samoti?“ se je začudila
 gospa.

„In sam? In ponoči?“ sta vpraševala dijak in
 deklica.

„Bo, bol jaz sem prepričan, da bo“, sem se
 potegnil za Toneta. To je bilo tedaj, ko sem imel v
 Toneta še veliko zaupanja.

In tako sem tudi to pot, ko mi je pogum zras-
 tel na novo, hvalil svojega Toneta in izrekal prepri-
 čanje, da ima kar najlepše sposobnosti za ta svoj pe-
 klic.

„Mi pa stavimo, da ne bo! Niti en dan in eno
 noč ne bo vstrajal!“

„Tone, ali slišiš, kaj pravijo?“ sem ga podži-
 gal, hoteč mu vzbuditi ponos.

„O, kaj bi ne bil? En dan in eno noč, no, bo-
 mo že videli.“

Videti smo imeli kmalu, zakaj vila je bila izgo-
 tovljena.

Bilo je krasno poletno jutro, ko je odhajal To-
 ne kot oskrbnik v Graben. Kako smo ga gledali! —
 Njegova vitka postava, ki jo je ta dan nosil izredno
 pokonci, je bila res nekaj prikupljivega. Puško na
 rami, za klobukom pa pero: to vam je bil dečko, da
 ga je bilo veselje gledati. Gospej je bil tako všeč, da
 je kar ploskala z rokami. Deklica je strmela za njim
 kot v neko čudo. Celó dijak Ivan ga je menda zavi-
 dal na njih za njegovo hrabrost in podjetnost. Da,
 celo naša stara Neža je bila stopila na prag in gle-
 dala za njim.

„Bo, bo!“ sem ponavljal venomer. Bog ve, bil
 sem vesel kot še malokdaj, ker to je bil meni triumf
 nad ljudskim mnenjem.

„Veste kaj!“ se je domislil Ivan, „popoldne ga
 pojdimó strašit! Bomo le videli, kaj bo storil.“

„Ah, saj res!“ je hitela deklica.

„Dobro! Pa pojdemo!“ sem odločil.

Načrt je bil čisto preprost. Ob dveh popoldne
 moramo biti na svojem prostoru na robu gozda. Ok-
 rog vile se namreč razprostira obširen travnik, a
 travnik pa obkroža gosto leskovo grmovje. Tako je
 mogoče priti prav v bližino hiše, ne da bi kdo v hi-
 ši mogel to zapaziti. Sicer bo pa Tone ob dveh itak
 sam prišel iz hiše, ker takrat bo minila ura študija.
 O prostem času pa — tako mu je bilo dovoljeno —
 sme ležati zunaj pred hišico, ali pa loviti po gozdu
 kje v bližini.

Ob dveh torej smo že tičali v svojih skrivališ-

čih. Kakor smo računali, tako je tudi bilo. Točno ob
 dveh so se odprla vrata in Tone se je prikazal na
 pragu s puško na rami. Obšel je hišo in bližnjo ok-
 lico. Stikal je v potoku za raki in ribami. Opazo-
 val je polet vran in se oziral po smrekah, če se ne
 bo morda prikazala veverica.

Hipoma je postal pozoren. Djak Ivan se je bil
 zasmejal malo preglasno. Mislili smo, da smo izda-
 ni . . . Pa Tone se je pomiril in legel v travo, roke
 poč poč glavo in puško poleg sebe. Prešlo je nekaj dol-
 gih minut.

„Hop!“

To se ve, da se je dvignil po bliskovo. Zgra-
 bil je puško in obstal kakor vkopan.

Vse tiho . . .

„Kaj, če so cigani?“

Morda mu je prišla misel na cigane, ki so se
 radi klatili po okolici.

Stal je še vedno nepremično, tržeč puško pri-
 pravljeno na strel. Ker je bilo pa vse tiho, je začel
 oprezno korakati naravnost proti nam. Položaj bi že
 znal postati nevaren.

„Tone!“ sem mu zaklicel.

Spoznal me je takoj po glasu in povsíl puško.
 Potem smo se pokazali po vrsti in se smejali in ga
 dražili in ga — občudovali. Da, tudi občudovali ga
 smo. Moram reči, da sem bil zopet enkrat iz srca
 vesel svojega Toneta.

To se ve, da smo zvečer premlevali dogodbo
 na dolgo in široko, sodeč jo z dovtipi in domislica-
 mi. Skušali smo se skoraj, kdo bo postavil Tonetovo
 junaštvo v lepšo luč. Gospa je obetala, da pojde pri-
 hodnjé tudi ona, da vidi na lastne oči Toneta-juna-

Grčija.

Grška leze počasi v vrtnice svetovne vojske. Da se bo to zgodilo, smo vedeli, a kako, nismo vedeli. Sedaj je pot, po kateri bo prišla Grška do učeležbe v svetovni vojski, že nekoliko jasnejša. Venizelos vstaja kot voditelj na novi poti. Glavno sredstvo, katero uspešno uporablja pri svojih rojakih, je sovraštvo proti Bolgarom. To sovraštvo je posebno sedaj veliko, odkar so Bolgari začeli prodirati proti Solunu, kjer se uspešno ustavljajo ofenzivnim sunkom francoskega, angleškega, srbskega in laškega vojaštva.

Kralj se je vedno nevtralen in noče nič vedeti o vojski. Gotovo je z njim za mir tudi grško delavsko in kmetsko prebivalstvo. Dokler je bilo kralju zraven teh dveh stanov še tudi vojaštvo zvesto, se ni bilo bati ne za kralja, ne za Grško. Sedaj je začelo stopati vojaštvo na Venizelosovo stran, ker hoče vojsko proti Bolgarom. In s tem je postala situacija za kralja in za nevtralnost zelo opasna. Ali bo kralj zdržal do zadnjega trenutka pri nevtralnosti ali pa se bo udal velikemu toku, je vprašanje bodočih dni. Treba je seveda pomniti, da kralj ne odločuje več sam o svoji usodi, ampak sedaj tudi Venizelos. Za to se lahko reče, da je tudi vprašanje samo nekaterih dni, ali bo Venizelos zapovedal svojemu vojaštvu korakati samo proti Bolgarom, ali tudi proti kralju.

Najbolj tragično se nam zdi, da grškega kralja zapušča soldateska. To je znak velike demoralizacije med grškim častništvom, kajti najgrša lastnost častnikova je nezvestoba proti vladarju. Grški častniki ne bodo sicer v zgodovini prvi, ki bodo zakrivali tako nizkotno lumparijo, toda vedno se je v zgodovini še vsak tak čin obsojal z gnjusom. Tako se nam tudi sedaj, ko se odigrava na Grškem velika zgodovinska drama, najbolj gnjusi iškarijotstvo grške soldateske.

Venizelos.

Kakor poročajo ententini listi, je zapustil Venizelos Atene ter se podal na Kreta. Tam bo baje objavil proklamacijo, da stopa na čelo narodnega gibanja, ki se hoče boriti ob strani entente. S Kreta bo Venizelos čez Kios in Mitilene odpotoval v Solun, kjer bo baje proklamiral avtonomijo Makedonije in Egejskih otokov, ker upa na ta način ohraniti Grški posest teh pokrajin. Pehotni in mornariški častniki se pridružujejo Venizelosu, ker si želijo odločne akcije proti Bolgarom.

Kaj pravi Venizelos.

Predno je odpotoval Venizelos na Kreta, je rekel poročevalcu londonskega lista sledeče:

Odpotujem na grške otoke, da prevzamem tam vodstvo svojih rojakov proti bolgarskemu nasilstvu. Bolgari opustošajo našo Makedonijo in grdo ravnaajo z našimi rojaki, ne da bi jih ščitilo grško vojaštvo. Popolnoma je jasno, da bi se bila morala Grčija že vreči na četverosporazumovo stran v trenutku, ko se je Bolgarija pridružila osrednjima velesilama. Grčija bi bila morala storiti to v lastnem interesu. Pozneje je storila Rumunija svojo dolžnost. Izključena je misel, da bi mi ne podpirali Rumunije v boju zoper skupnega sovražnika.

Ker so Bolgari zasedli Kavalo, utrdbe Rupel in Drama, je postala usoda Grčije tako kritična, da ne morem imeti še nadalje gluhih ušes za klice na pomoč svojih rojakov. Ponudil sem svojo pomoč vsakemu ministrstvu, ki bi imelo voljo, zasledovati politiko, ki bi bila za Grčijo edino pravilna in ki bi združevala prave interese Grčije, da namreč poseže Grčija v svetovno vojsko ob četverosporazumovi strani. S posredovanjem četverosporazumovih poslanikov sem zadnjič rotil kralja, da ne trati dragocenega časa ter da reši deželo. Nameraval sem se popolnoma umakniti, ako bi to bilo za kralja olajševalno in ako bi mi bilo pomagalo spolniti svoje dolžnosti napram deželi. Bilo je vse zastoj, sedaj sem pa primoran, da sledim klicu svojih rojakov, katere zatira dedni sovražnik ter da prevzamem vodstvo svojih rojakov v bojih za svobodo.

Odločil sem se do tega koraka, ker sem prepričan, da osebe, ki imajo v rokah vodstvo dežele, nimajo nobenega namena, da bi odredile mobilizacijo ter pregnale sovražnika iz zasedenega grškega ozemlja. Ne smete misliti, da se postavljam na čelo navaadne revolucije. Gibanje ni naperjeno proti vladarski hiši, marveč ima zgolj namen zabraniti, da Bolgarija ne uniči Grčije. Je to zadnji poskus, da se prisili kralja, da spolni svojo dolžnost kot voditelj Grkov. Ako stori kralj svojo dolžnost, bomo sledili kot zvesti državljani njegovim zastavam. Admiral Konduriotis, vrhovni poveljnik grškega vojnega brodogoja, se je združil z menoj, da rešimo Grčijo.

Na Kreti.

Listu „Secolo“ se poroča iz Aten:

Dne 25. sept. zjutraj je odpotoval Venizelos v mesto Kanea, ki je glavno mesto grškega otoka Kreta in zbirališče grških vstašev. Vstaši so zasedli mesto Kaneo. Z Venizelosom so še tudi odpotovali general Miliotis ter polkovniki Fikhori, Prandaina, Carifirion in Spiliadis. Istotako se je pridružil Venizelosu general Mathiopoulos in 30 častnikov njegove divizije. Zavsem se do sedaj nahaja na Venizelosovi strani čez 400 grških častnikov. Skupina teh častnikov se je vkrcala na ladjo „Aitromitos“, ki je odplula proti Solunu. Nadalje se poroča, da sta se pridružila Venizelosu poveljujoči admiral grškega vojnega brodogoja, Konduriotis in bivši grški mornariški minister Miaulis. Da sta se ta dva častnika izneverila kralju, vzbujata velikansko senzacijo, kajti admiral Konduriotis je bil najpopularnejši mornariški častnik in je veljal kot hud Venizelosov nasprotnik.

Kreta v rokah upornikov.

Pariški list „Journal“ poroča iz Aten, da je 7000 Krečanov brez odpora udrl v mesto Kanea, se polastilo javnih poslopij, pregnalo iz njih oblasti in imenovalo začasni odbor, ki oskrbuje državne posle. V Kaneji zbrane grške čete so se razun 1 polkovnika, 25 častnikov in nekaj vojakov, pridružile vstaškemu gibanju. Pod orožjem je sedaj 30.000 Krečanov, ki so popolni gospodarji cele Kreta.

Kako je v Atenah.

Iz Haaga se dne 27. sept. poroča:

Poročilo iz angleškega vira, ki je dospelo dne 21. sept. iz Aten, opisuje izvanredne razmere v grškem glavnem mestu. Atene so razdeljene v dva oborožena tabora in sicer v tabor, kjer se zbirajo kralju zvesti Grki, in tabor upornikov. Oboji izživajo drug drugega in čakajo, da nasprotni tabor udari. Iz strahu pred nasilnostmi so se znamenitejši grški politiki in poslanci zakopali v svoje hiše in upostavili telesne straže, ki so mnogokrat močne do 100 mož. Tako so zastražene skoro vse vile in hiše bogatejših Atenčanov. Mestna posadka je še vedno zvesta kralju ter je noč in dan pripravljena. Zvečer korakajo po mestnih ulicah močne vojaške patrolje. Ulice so polne razburjene ljudske množice. Venizelovi ne prestanto nabijajo po ulicah prekucuške oklice, katere pa vojaki takoj zopet odstranjujejo.

Grški bojni ladji se pridružili upornikom

Londonski list „Daily Telegraph“ poroča dne 26. sept. iz Aten:

„Torpedni lovec „Lonchi“ je zapustil grško vojnega brodogoja, da se pridruži nacionalistom. Poveljnik grške garnicije na Kriu in mnogo častnikov je odpotovalo v Solun.“

Novjša poročila pravijo, da se je tudi grška križarka „Hydra“ pridružila nacionalistom ter se vrstila med četverosporazumove bojne ladje.

Torpedni lovec „Lonchi“, ki je bil zgrajen leta 1907, vozi s hitrostjo 23 morskih milj na uro, je oborožen z 2 brzostreljima topovoma 7.6 cm kalibra in 4 topovi kalibra 5.7 cm. „Lonchi“ ima tudi 2 cevi za spuščanje torpedov.

Italijansko bojišče.

Na Krasu srdit ogenj italijanske artilerije. Vojni poročevalci sodijo, da to pomeni nadaljevanje italijanske ofenzive. Pričakovati torej smemo novih hudih bojov na primorski fronti. Cilj Italijanov je Trst. Toda sami nimajo veliko upanja, ker nekateri italijanski listi izjavljajo, da je pot v Trst močno zagrajena. — Na južnotirolski fronti nobenih posebnih dogodkov, Lahi srdito obstreljujejo vrh gore Cimone, kjer so se naši utrdili. Na stotine italijanskih ranjencev od zadnje razstrelbe je moralo po razpoklinah okrog gore žalostno umreti, ker Italijani niso ustavili svojega artilerijskega ognja, da bi se rešilo ranjence.

Razvrščanje italijanske armade.

Zadnja naša uradna poročila naznačujajo samo artilerijsko delovanje sovražnika od časa do časa. Na primorski fronti se vrši razvrščanje italijanskih sil in ojačevanje in general d'Aosta razmišlja, kako bi si osvojil pot v Trst, ki je takorekoč zagrajena, in razbil obrambo, napravljeno z žilavostjo in drznostjo, kateri ni primere, kakor pišejo italijanski listi. Ves čas odmora se naša obramba še krepi in ojačuje, tako, da bo mogla še čvrstejše odbijati vse prihodnje italijanske navale.

Slabospela ofenziva.

Sedmo ofenzivo so pričeli Italijani dne 14. septembra v lepih nadah, ki pa so kmalu izpuhtele in

sedaj tožijo en dan radi slabega vremena, drugi dan radi prvovrstnih avstro-ogrskih čet.

katere poznajo že iz doberdobskih odsekov, tretji dan zavračajo krivde na Rumune, ki baje premalo izrabljajo svoje sedmograške uspehe, med tem pa predstavljajo svoje oddelke, ki dovažajo ojačenja, na kar bodo zopet naskočili naše pozicije. Sedanje živahnejše sovražnikovo artilerijsko delovanje pripravlja pot novim navalom, katerih težišče ostane seveda Kras, kajti čez Kras hočejo zavojevati Trst.

Trnjeva pot.

List „Messaggero“ prinaša članek, ki je vzbudil v Italiji pozornost in skrb, kajti o položaju na italijanski primorski fronti pravi, da je pot v Trst takorekoč zagrajena. Artilerijska koncentracija in sila avstrijskih čet je ogromna.

„Secolo“ slika hrabrost avstro-ogrskih čet, katero priznavajo soglasno tudi drugi italijanski listi. „Secolo“ pravi, da je sovražna obramba na Krasu napravljena z žilavostjo in drznostjo, kateri ni primere. Poleg tega treba vpoštevaty kakovost bojnega ozemlja. Listi opisujejo nečuvven odpor vsakega posameznega sovražnega vojaka. Dobijo se močje, ki so kakor vzrastli s pozicijo, katero treba braniti, in so se upirali še potem, ko so bili že razoroženi. Ti posnetki iz italijanskih listov nam zadostno pričajo o trdnosti in vstrajnosti naših kraških pozicij, ki branijo Italijanom prihod v Trst. Pot v Trst je trnjeva pot za Italijane!

Zimska vojna.

Iz Rima se poroča: Velike skupine vojaških delavcev odhajajo na fronto, da zgradijo najnujnejše potrebna zimska bivališča za tamošnje italijanske čete.

Rusko bojišče.

Na celi ruski fronti od rumunske meje do Pinska so v teku hudi boji. Najhujši sovražni pritisk je med Dornovatro in Kirlibabo, med Dolno-Lipnico in Kalušem ter zahodno od Lucka med rekama Turija in Stohod. Rusi so bili zadnje dni na celi črti odbiti. Listi poročajo, da bo baje ministrstvo Stürmer odstopilo. Kot kandidat za ministrsko predsedstvo se imenuje bivši finančni minister grof Kokovcev, ki je pristal tiste ruske struje, ki želi, da se vojska čimprej konča.

Ruski načrti v Galiciji in Voliniji.

Na gališki fronti je sovražnik splošno v ofenzivi, vendar se pa napram prejšnjemu tednu more v več odsekih spoznati ublažitev te ofenzive. Kakor se zdi, je general Brusilov odčel znatne čete v svrhu sestave „podonavske armade.“ Mogoče je, da mu ta primanjkljaj nadomeste z novimi formacijami ali dopolnilnimi četami iz zaledja. Da bi popolnoma uplahnili boji na severovzhodni fronti, ni misliti. Rusko vodstvo mora že samo zato, da prepreči odpetegnitev naših čet v svrhu njih uporabe na drugih krajih, nadaljevati ofenzivo, vsaj v glavnih smereh. Ker so bili na Ruskem meseca julija poklicani pod orožje novi letniki in so se vršili novi pregledi, bi bilo sedaj vodstvu carjeve armade vsekakor na razpolago nekaj stotisoč, četudi manj izvežbanih, a vendar v postojanskem boju uporabnih vojakov, s čimur pač moramo računati v najbližjem času.

Brusilovo delovanje.

Vojaški kritik Stegemann piše v listu „Bund“, da se ruski zbori v Galiciji in Voliniji še vedno valijo z veliko silo proti avstrijskim postojankam. Na vsak način hoče Brusilov prodreti proti Kovelu, Vladimir-Volinskemu, Lvovu in v ogrske nižave. Ruske izgube so izredno velike. Dasiravno ruska ofenziva zadnje tedne ni dosegla skoro nobenega uspeha, se bo baje ista prihodnje dni nadaljevala z enako srditostjo.

Ofenziva generala Lešickega.

Brezdvomno se zdi, da bo general Lešicki zopet nadaljeval svojo le začasno prekinjeno ofenzivo na južnem krilu armade generala Brusilova med Žabjem in Dornovatro; boji zadnjih dni kažejo na to namero.

Ruske izgube.

Ruske izgube v bojih od 1. junija 1916 naprej cenijo na 901.500 mož in 74.425 častnikov.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograškem bojišču so se razvili srditi boji pri mestu Sibirj, ki leži med obema boj-

nima črtama. Rumuni dobivajo na ta prostor velika ojačenja. Naši so se pred pretečo obkolitvijo umaknili raz prelaz Surduk in Vulkan. — V Dobruči se pripravljajo na obeh straneh na odločilno bitko. Bolgarski in nemški topovi že baje dosežajo mesto Črnovodo in tamošnji sloviti most čez Donavo. Vrhovnim poveljnikom rumunsko-ruske armade v Dobruči je imenovan general Avarescu.

Rumuni se utrjujejo.

Vojni poročevalec angleškega lista „Times“ poroča, da obračajo Rumuni svojo glavno pozornost sedaj na to, kako bi do dobra utrdili ozemlje, ki so ga dosedaj zasedli na Sedmograškem. Na celi črti delajo velike obrambne priprave. Iz tega je razvidno, da so rumunske sile na Sedmograškem že močno izčrpane.

General Avarescu - vrhovni poveljnik v Dobruči.

Ruski listi poročajo, da je rumunski general Avarescu imenovan za vrhovnega poveljnika rusko-rumunske armade v Dobruči. Podpoveljnik za ruske čete v Dobruči je general Ivan Sajončkovski, ki se je posebno odlikoval v rusko-japonski vojski kot poveljnik kozaškega polka.

Naš bukareški poslanik se vrnil na Dunaj.

Grof Černin, naš bivši poslanik v Bukarešti, se je dne 25. sept. s 127 avstro-ogrskimi državljani povrnil na Dunaj. Vozil se je preko Švedske, kjer so ga zelo prijazno sprejeli, veliko bolj, kakor se je bil nadejal. Deseti dan po napovedi vojne je mogel zapustiti Bukarešto. Ruske oblasti so lepo ravnale z njimi, ko so se vozili skozi Rusijo, pred vsem so bili vstreljivi pridržani jim častniki. Prevozili so več kot 5000 km.

Macedonsko bojišče.

Srbi so se zadnji čas silno trudili, da bi južnovzhodno od Bitolja predrli bolgarsko fronto in tako dosegli srbska tla. V desetdnevni bitki pri gori Kajmakčalan (severovzhodno od Florine) so jih Bolgari dne 25. septembra močno porazili in vrgli nazaj. Italijani pa so bili tepeni od Bolgarov zahodno od jezera Prespa na albanskih tleh. Ob Vardarju in Strumi manjši boji.

Bolgarska zmaga pri Kaimakčalanu.

Po desetdnevnih krvavih bojih so Bolgari dne 25. sept. pri Kajmakčalanu srbsko drinsko divizijo premagali in jo na celi črti vrgli nazaj. Srbi so se borili z izredno ljutostjo. Videlo se je, da hočejo po zasedenju kajmakčalanskih višin prodreti proti Bitolju.

Pred veliko bitko pri Bitolju?

Poročevalec lista „Central News“ poroča iz macedonskega bojišča, da se bo v kratkem pred Bitoljem bila velika bitka med bolgarsko-avstrijskimi in srbsko-četverosporazumovimi četami. Čete osrednjih sil se pred Bitoljem že več tednov pripravljajo na odločilno bitko, ki utegne biti silno krvava, ker bodo Srbi gotovo napeli vse sile, da se polastijo Bitolja.

Italijani tepeni.

Na macedonskem bojišču so bili Italijani zahodno od Prespa-jezera po večdnevnih bitkah, končno dne 21. sept. vrženi nazaj. Uspehi, ki so jih Italijani prvotno dosegli, so se sedaj izgubili v nič. Umikanje Italijanov se vrši na celi črti.

Francosko uradno poročilo o macedonskih bojih.

26. septembra: Na levem bregu Strume se je posrečil Angležem pri izvidnem pohodu napad na Jeni Man jugo-zapadno od Ormanlija. Francoski oddelek, ki je operiral na desni strani angleškega oddelka, je vzel za bajonetom en strelski jarek ter vjel tu nekaj mož. Od Dojranskega jezera do Vardarja je bila naša artilerija zelo živahna. Bombardiranje Dojrana je povzročilo požare. Napredovanje na našem levem krilu traja na celi črti. V bližini Broda so se približali Srbi obmejnemu grebenu severno od Krušegrađa. Severovzhodno od Florine je vzela francoska infanterija prve hiše v Petoraku po živahnem boju ter prodrla severno od Florine. Zapadno od tega mesta so Rusi v naskoku zavzeli od sovražnika močno utrjeno višino 916. V tej pokrajini je naš artilerijski ogenj zadržal bolgarski protinapad ter so ga Francozi in Rusi vrgli nazaj. Jugozapadno od Florine je imel francoski varstveni oddelek južno od Prespanskega jezera živahne boje z bolgarskimi četami, ki so bile prišle iz Biklšte.

Francosko bojišče.

Ob Sommi divja tako srdita bitka, kot se nikdar dosedaj. Artilerijski ogenj je na obeh straneh grozovit. Francozom in Angležem se je zadnje dni posrečilo, da so odvzeli Nemcem 7 vasi, med njimi tudi vas Thiepval (severno od Somme), za katero je divjal krvav boj cele tri tedne. Nemci se le polagoma umikajo pred francosko-angleško silo.

Francosko-angleški uspehi ob Sommi.

Od zadnjega našega poročila so Francozi in Angleži zavzeli zopet sedem vasi. Nemci se sovražni ofenzivi krčevito ustavljajo.

Dardanele morajo pasti.

Francoski vojaški pisatelj Herve piše: Četverosporazum mora združiti in zastaviti vse svoje sile na Balkanu. Dardanele morajo pasti za vsako ceno. Švedski ni mogoče priti do živlega in jo prisiliti, da dovolj Rusiji prosto pot skozi Švedsko za uvoz in izvoz ruskega blaga in drugih važnih potrebščin. Rusija se popolnoma zaдуši, če ne dobi zraka na jugu.

„Bremen“ v Ameriki.

Dne 25. septembra je drugi nemški trgovski Plovn, „Bremen“, priplul v Ameriko. Zasedel se je pred pristaniščem severnoameriškega mesta Novi-London. Ladjica, ki je bila močno naložena z barvili in zdravili, je rabila za pot v Ameriko celih 35 dni. „Bremenu“ poveljuje kapitan Schwartzkopf.

Boji med Kitajci in Japonci.

Pariški „Temps“ poroča, da so se v Vzhodni Kitajski razvili srditi boji med kitajskimi in japonskimi četami.

Tedenske novice.

Vojne procesije. Prihodnjo nedeljo, dne 1. oktobra, se bo po vseh cerkvah cele škofije vršila 15. vojna pobožnost, združena s procesijami. V Mariboru se ta pobožnost začne ob 3. uri popoldne v stolnici, odkoder gre procesija v baziliko Matere Milosti, kjer bo pridigoval prevz. g. knezoškof.

Novi kardinali. Po poročilu lista „Stampa“ bo imenoval papež v prihodnjem konsistoriju za kardinale nadškofa v Genovi, Cavotti, kurijskega prelata Sili in prelata Ranuzzi de Bianchi. Imenovani so tem že obveščeni.

Nov papežev nuncij na Dunaju. List „Italia“ piše, da bo prišel na Dunaj, novoimenovani papežev nuncij koncem meseca oktobra.

Cerkvenopevski prepoved. Naš dopis g. dr. M. Slaviča v zadnji petkovi „Straži“, dne 22. sept. t. l. pod naslovom „Cerkvenopevski prepoved na Dunaju“, je vzbudil občno zanimanje. Od neke strani smo dobili poročilo, da mislijo takoj začeti uvajati občno cerkveno petje v smislu tega dopisa. Poročilo pravi, da bodo uvedli zopet staro melodijo „Očenaša“ pred pridigo ter stare „Slomšekove“ blagoslovne pesmi. Poročilo pa želi nasvet, katere mašne pesmi bi bile primerne za tako cerkveno petje. Poudarja se posebno okolnost, da tam ni zdaj organista, ker je na vojski. Zato se tem bolj občuti pomanjkanje pravega občno-cerkvenega petja, ko imajo namesto tega samo slabo čivkanje dveh ali treh pevk, ki pojejo po navadni okroglo-otožni melodiji pesmi brez vsake pevske vsebine. — Vabimo torej strokovnjake, da se oglasijo v tem oziru!

Odlično priznanje 87. pešpolku. Polkovnik c. in kr. pešpolka štev. 87. Hossner, je pisal dne 24. sept. t. l. g. dr. M. Slaviču med drugim sledeče: „Jako me je veselil topel spomin našega častnega dneva pri Lokvici. Srčno zahvalo! Vrli 87ti so prvi vojaki na svetu, domovina je lahka ponosna na svoje sinove, jaz sem srečen, da jim poveljujem.“

Istrski Slovani do pravic. Deželni upravni odbor v Istriji je prevzel v deželno oskrbo vse ljudske šole na otokih Črez in Lušinj, katere je dosedaj vzdrževala družba sv. Cirila in Metoda za Istro.

Dekliška in deška meščanska šola v Celju. Deželni odbor je v zadnji seji sklenil, ustanoviti posebno mesto na teh dveh šolah za učitelja, ki bo de poučeval na obeh zavodih slovenščino.

Dijaški kuhinji v Mariboru je podelil v zadnji seji deželni odbor izjemoma visoko podporo 1600 kron. Dež. odbornik dr. Verstovšek je v seji posebno poročal o žalostnih razmerah slovenskega dijaštva v Mariboru, ki niti za najvišjo ceno ne dobi hrane.

Kako se skrbi za šole evakuirancev iz Istre? V puljskem okraju so imeli Hrvatje pred vojno 30 javnih in 24 Družbinih učiteljev. Človek bi mislil, da se je poskrbelo za to, da bodo imeli Hrvatje tudi v tujini isto število učiteljev in ako že ne istega števila, vendar primerno. Nameščenih pa je med istrskimi evakuiranci 9 učiteljev in učiteljic iz puljskega okraja in to v Steinklamu 4, v Neudorfu 1, v Pribramu 1, v Šildbergu 1, v Horzelicah 1, v Moravski Pribavi je bil eden.

Črnogorski pisatelj umrl. Umrl je v Cetinju Ilija Hajdukovič, črnogorski pisatelj in bivši črnogorski upravitelj vojaških delavnic za orožje in arzenala.

Odlikovan učitelj. S častno kolajno za 40letno vestno službovanje je bil odlikovan Josip Dobnik nadučitelj na Ponikvi.

Koroški slovenski poročnik padel. Na italijanskem bojišču je dne 17. septembra padel rezerni poročnik Karol O v č j a k, edini sin klobučarja Janeza Ovcjaka v Pliberbu. Pokopan je v Novi vasi pri Sežani. Svečana lani je napravil vojno maturo v Celovcu, nato je stopil v vojaško službo in je bil 1. avgusta t. l. povišan za poročnika.

Društvo za krščansko sociologijo na Dunaju. Dne 27. septembra se je na Dunaju vršila volitev društva za krščansko sociologijo. Za predsednika je bil izvoljen deželni maršal nižjeavstrijski princ Lichtenstein. Za častnega društvenega predsednika je pa bil izvoljen dunajski knezonadškof kardinal dr. Piffl. Na predlog štajerskega deželnega odbornika Hagenhoferja je bilo izvoljenih pet podpredsednikov in sicer bivši minister dr. Geßmann, nižjeavstrijski deželni odbornik Kunschak, dr. Mataja, profesor dr. Schöpfer in dr. Svoboda.

Znamenje časa. V knjigi Alberta Espeya „Der Sämamm“ je citati: Was nützt uns Shakespeare, Kant und Luther? — dem Elend dünkt ein Stückchen Butter — Erhabner als der ganze Faust.

Bolgari v Zagrebu. V zagrebški okolici so že mnogo let naseljeni Bolgari, ki se bavijo z vrtnarstvom in preskrbujejo ves Zagreb s sočivjem. Zdaj pa so zagrebške gospodinje doživele veliko razočaranje. Prisedši 26. t. m. na trg, so se zaman ozirale po Bolgarih in njih sočivju ter na svoje začudenje izvedele, da so bili Bolgari brzojavno poklicani na vojaško službo v svojo domovino.

Varaždinske novice. Cesar je načelnika varaždinske mestne uprave, dr. Petra Magdiča odlikoval v znak priznanja za uspešno službovanje za časa vojske s komturnim križcem Franc Josipovega reda. — Zadnji petek se je ob izvanredno obilni udeležbi vršil pogreb kapucina o. Avgušтина Dujmušiča. — Odličnemu pravašu Antonu Cmerekki je dne 14. t. m. preminula po kratki a težki bolezni 49letna soproga Terezija. — „Prva hrvaška štedionica“ je radi preobilih vlog znižala obrestno mero od 4⁰/₀ na 3⁶/₁₀ 0⁰.

Zadnja „Mladost“ objavlja za slovensko mladino povelja pri vojaški predpripravi.

V Gradcu je umrl dne 25. septembra Jurij Prešiček, vojak 87. pešpolka. Umrl je za boleznijo, ki si jo je nakopal na italijanskem bojišču.

Ranjene vojake v bolnišnice v zaledju. Vojaška uprava razglašča, da se od sedaj naprej ne bo oziralo na prošnje, da bi se spravili ranjeni ali bolni vojaki iz fronte v kako bolnišnico v zaledju, za katero prosijo svojci ranjenega ali bolnega vojaka. Tozadevne prošnje so odslej naprej nedopustne in se na nje ne bo oziralo.

Vzdrževalnina za družine zasebnih uradnikov. Pri veleposestniku grofu Colloredo Mansfeld je bil pred vojsko uslužben kot nadlogar sedanji poročnik Jožef Kraus. Krausova žena dobiva od države vzdrževalno podporo. Grofov blagajnik je to izvedel in je od Krausove mesečne plače, katero je kot zasebni uradnik dobival od grofa tudi za časa svojega vojaškega službovanja, odtegnil toliko, kolikor je žena dobivala državne vzdrževalnine. Kraus je tožil grofa za vrnitev 1000 K prikrajsane plače. Dne 26. septembra se je na Dunaju vršila obravnavna, pri kateri je sodnik razsodil, da službodajalec nima pravice svojim uslužbencem ali uradnikom od plače kaj odtegniti, četudi dobivajo njih družine državno podporo. Službodajalec ima edino pravico, da sme v slučaju, ako noče več plačevati

svojim vzpoklicanim uradnikom popolne plače, dotičnim četr leta naprej odpovedati službo.

Vojaški dopusti za praznike. Vojaške oblasti so odredile, da se mora vojakom, v kelikor dopuščajo službene razmere, dati na prosto (dopusti) sledeče praznike: Za rimske katolike, protestante, unitarce in starokatolike popoldan 24. decembra, potem 25. in 26. december 1916 ter 6. januar 1917 po novem koledarju. Za grško-katoliške vojake, za pravoslavne popoldan 6. januarja, 7. 8. in 19. januar 1917 po novem koledarju ter popoldan 6. in 7. oktobra 1916. Za jude 8., 9., 10. in 11. oktober 1916 in 6. januar 1917. Ta odločila veljajo tudi za vojno-vjetniška taborišča in delovne prostore izven taborišč.

Izvanredna državna loterija za vojnookrbovalne namene. Generalno ravnateljstvo državnih loterij na Dunaju priredi izvanredno državno loterijo za vojnookrbovalne namene. Žrebanje se vrši dne 5. oktobra 1916. Dobitkov je 21.146, kojih celokupni znesek znaša 625.000 kron. Glavni dobitek znaša 200.000 K, več dobitkov po 50.000 K, po 30.000 K, po 20.000 K itd. Srečka stane 4 K. Več o tem v današnjem inseratu.

Trganje dvekronskih bankovcev. Avstro-ogrška banka razpošilja naslednje sporočilo: Nihče ni dolžan v splošnem plačilnem prometu sprejemati polovičnih in četrtinskih dvekronskih bankovcev. Vendar pa se uporabljajo brez ugovora na vseh trgih (denarnih, kakor razume mo, torej v bankah in drugih denarnih zavodih; — prip. ured.) monarhije in se morajo vsak čas izročiti Avstro-ogrski banki, ki sprejema polovice in četrtinke dvekronskih bankovcev po eni kroni, oziroma 50 vinarjev. Pripomba uredništva: Stvar je torej taka: Nihče ni dolžan sprejemati polovic in četrtink dvekronskih bankovcev! Kdor pa sprejme, gre lahko v kako podružnico »Avstro-ogrške banke«, kjer mu morajo zamenjati takšne kose dvekronskih bankovcev za cele bankovce, ali pa drobiz.

Ali se sme nad premoženjem v vojaško službo vpoklicanega otvoriti konkurs? Nadsodišče v Gradcu je v nasprotju z rzsodbo neke druge inštanice izreklo, da se dovoli konkurs nad premoženjem neke tvrdke, katere lastnik je v vojaški službi. Ta je vložil revizijski priziv na najvišje sodišče, katero je pa priziv zavrnilo in rzsodbo graškega nadsodišča potrdilo. V utemeljitvi se glasi: Cesarska naredba z dne 29. julija 1914 govori samo o izvršenih dejanjih, začasnih odredbah in o „eksekuciji za izterjanje denarnih terjatev“, se nanaša torej izključno na čine prisilne izvršbe v smislu eksekucije. Odredba izvršbe je sicer v svojem gospodarskem učinku istovetna z eksekucijo za celo premoženje, vendar se ta okolnost ne opravičuje, smatrati otvoritev konkursa v smislu navedene odredbe za nedopustno. Že besedilo izključuje uvrstitev otvorjenja konkursa pod pojem prisilne izvršbe v smislu izvršilnega reda. Taka razširjalna razlaga je zaradi tega nedopustna, ker ta odredba, kakor jasno kaže cela vsebina in njen naslov, vsebuje „izjemne določbe na polju postopanja v civilnih pravnih zadevah za vojaške in njim enake osebe“ in kot izjemna določba ne trpi razširjalne razlage. Temeljna misel odredbe, da se imajo vojaške osebe med dobo vojne obvarovati gospodarske škode, se ne sme izrabiti za nasprotni nazor, dokler odredba sama ne omejuje tega varstva na izvršbena dejanja.

Zopetna upeljava rednega časa na železnicah. V noči od 30. septembra na 1. oktobra se bo zopet upeljal star srednje-evropski čas. Po noči ob 1. uri se bodo vse ure uravnale nazaj na 12. uro. Osebnih vlaki, ki vozijo med 12. in 1. uro bodo na postajah, kamor privozijo okrog polnoči, eno uro delj čakali in tako vozili že po srednjeevropskem času. Odhod vlakov se bo pri osebnih blagajnah na postajah označil s posebnimi tablami.

Pegasti legar. V občini Meretinci pri Ptujju je obolelo od 20. do 25. septembra 12 beguncev na pegastem legarju.

Nove poštnje pristojbine.

Izdali sta se dve naredbi, s katerima se razglašata napovedana izprememba poštnih in brzajavnih pristojbin, ki stopi v veljavo z dnem 1. oktobra t. l. Enaka tarifa, ki bo od 1. oktobra t. l. dalje veljala v notranjeavstrijskem prometu, bo bistveno veljala tudi za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino in z Nemčijo. Glavne izpremembe so naslednje: Pristojbina za pismo najmanjše teže se je določila na 15 vinarjev. Za težka pisma se uvede v prometu z inozemstvom veljavno stopnjevanje teže od 20 do 20 g in sicer s pristojbino 5 v za vsakih 20 g. Za dopisnice, ki jih bo poštna uprava opremila z vtisnjeno znamko, znaša pristojbina 8 vinarjev,

za vse druge v celokupnem prometu z inozemstvom (izvzemši Nemčijo) 10 vinarjev. Pri tiskovinah se odmeri pristojbina s 3 v za vsakih 50 g. Kdor hoče, da se njegove tiskovine odpravijo hitro, mora pri oddaji potom posebne ekspresne znamke plačati dodatek 2 v brez ozira na težo pošiljatve. Pristojbine za časopise se ne izpremene. Za blagovne vzorce se določa pristojbina na 5 v za vsakih 50 gramov, najmanj pa na 10 v. Obenem se povišuje dopustna teža za blagovne vzorce na 500 g. Pristojbina za vrednostna pisma se bo sestavljala iz pristojbine za enako težko priporočeno pismo in iz vrednostne pristojbine, ki znaša za tuzemski promet 5 v, za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino in z Nemčijo z 10 v za vsakih 50 g. Pristojbina za vrednostna pisma znaša 60 v. Obveza za navedbo polne vrednosti pri pismih, ki vsebujejo bankovce ali denar v gotovini, v bodoče odpade. Pri zavojih se pasovni sistem popolnoma odpravi ter se določa stopnjevanje teže od 5 do 5 kg, razen tega se najvišja teža znižuje na 20 kg. Pristojbine znašajo za tuzemski promet in za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino do 5 kg 80 v, do 10 kg 2 K, do 15 kg 3 K in do 20 kg 4 K. Ta pristojbinska postavka velja tudi za promet z večino ozemelj nemške države. Za oddaljene kraje nemške države je pristojbina povišana. Za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino in z Nemčijo se kakor v vsem poštnem prometu z inozemstvom uvaja za zavoj prislilno frankiranje. Za tuzemski promet se dopušča sicer še možnost nefrankiranja, vendar se določa pristojbinski dodatek 20 v in sicer za vse zavoj je brez ozira na težo. Pristojbine za poštnje nakaznice bodo za tuzemski promet in za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino znašale za zneske do 50 K 20 v, pri zneskih preko 50 K 50 v, za vsakih nadaljnjih 50 K. Za promet z Nemčijo veljajo pristojbinske postavke svetovnega poštnega društva, t. j. 25 v za vsakih 50 K. — Nadalje se uvajajo nove določbe za promet po povzetju. — Povišanje pristojbin za brzajavke obstoja v povišanju dosedanje pristojbine za posamezne besede od 6 na 8 v, obenem se določa še najmanjša pristojbina 1 K za brzajavko. Tudi povišana pristojbina za brzajavke velja enotno tako za tuzemski promet, kakor za promet z Ogrsko, Bosno in Hercegovino in z Nemčijo. Temu povišanju pristojbin primerno se je pristojbina za posamezno besedo pri dosedaj v avstrijskem, ogrskem in bosanskem prometu dopustnem prometu v časopisnimi brzajavkami določila na 4 v. Pristojbina za časopisno pavšalno korespondenco, ki je dopustna v tej zvezi, se je določila za 15 K za prvih 500 besed in na 3 K za vsakih nadaljnjih 100 besed.

Gospodarske novice.

Vsak dan dvanajst odredb. Listi v Nemčiji poročajo: Odkar se je pričela vojska, je izšlo 400 odredb zveznega sveta, vlada je izdala nad 3000 odredb; nešteto odredb so izdale občine, okrožja, dežele in podrejene oblasti. Na dan je prišlo povprečno dvanajst odredb. Toda lahko se reče, da imajo te odredbe glavo in možgane.

Kaj je z mlino? Mnogi kmetski mlini, kjer je komisija že pregledala zaloge žita, še sedaj niso pričeli mleti. Kje je vzrok? Na uradnem mestu se nam je povedalo, da mlino ne smejo prej začeti svojega obratovanja, dokler mlinar žita, ki ga je komisija določila za oddajo, ne odda vojno-žitno-prometnemu zavodu. Ako je zaseženo tudi žito ubogih, se lahko zanje prosi pri namestnji. Ponekod so ljudomili glavarji sami odredili, da se ubogim vrne vse žito. Radi kart za mlin pa ni treba nikomur hoditi osebno na glavarstvo, ampak naj občine karte za posestnike uradno pošljejo na okrajno glavarstvo. S tem se prihrani mnogo nepotrebnih potov.

Bakrena galica proti plesnivosti semenskega žita. V glasilu »Hrvatsko slavonskega gospodarskega društva«, »Gospodarskem Listu« čitamo, da je ta organizacija poskrbela za galico zoper žitno plesen. Letos sta posebno pšenica in ječmen zelo plesniva. Če se vseje tako semensko žito, bo prihodnje leto plesnivost še večja. Najboljše sredstvo zoper žitno plesen je tekočina čiste modre galice. Na dva litra vode se vzame četrt kilograma galice. S to tekočino se lahko namoči 100 kg pšenice ali ječmena. Zrnje se pusti kake pol ure namočeno, nakar se vseje.

Splošna trgatega v Spodnjem Štajerskem. Na Bizelskem, v Halozah in v Slovenskih goricah so pričeli že prve dni tekočega tedna s trgatvijo. Je sicer še zgodaj, pa vinogradniki sili k trgatvi vedno deževje, ki dela pri grozdju veliko škode. Star pregovor, da september grozdje peče, se letos ni uresničil. Vreme je bilo hladno in skoraj neprestano deževno. Ako bi ne bilo tega, bi dosegel letošnji pridelek morda kakovost letnikov 1890 in 1908. Upati je pa tudi letos na dober pridelek.

Vsak račun mora biti kolekovan. Cesarska naredba določa, da mora biti od sedaj naprej kolekovan vsak račun, torej tudi računi do 20 K. Pristojbina ali kolekovina za račune do 20 K znaša 2 vin., za račune od 20 K do 100 K 10 v, od 100 K do 1000 K 20 v in za račune, ki znašajo več kakor 1000 K, znaša kolekovina 50 v.

Domača kava. Stara slovenska gospodinja nam svetuje, naj priporočamo kavopivcem, da si letos shranijo grozdne peške za kavo. Peške se morajo dobro posušiti in shraniti na suhem kraju, da ne splesnijo. Pražiti se morajo peške ravno tako kot navadna surova kava. Peške baje dajo dobro in zdravo kavo. Druge gospodinjje zopet rabijo kot kavin nadomestek pšenico in ječmen, tretje zmešajo pravo kavo, ječmen in peške za dobrookusno pijačo.

Razne novice.

Tridesettisoč kron v kleti pod drvimi. Bivši sodni svetnik in sedaj odvetnik v Zadru, Vekoslav Salvi, je prijavil redarstvu, da mu je ukradena škatlja s 30.000 K v denarju in papirjih, ki jih je bil radi varnosti hranil v kleti pod drvimi. Redarstvo je takoj prijelo neko Ivano Pokrajac, ki je bila postrežnica pri Salviju in ki je, razun gospodarja, edina zahajala v klet. In res se je prestrašila, priznala tatvino in povedala, da je škatljo izročila svoji sestri Mariji Bessan, ki jo je odnesla v Banj. Redarstvo je nemudoma odšlo z motornim čolnom v Banj in je res našlo škatljo v hiši staršev Ivane Pokrajac, skrito za neko skrinjo. Škatlja je bila sicer s silo odprta, toda denar je bil ves v njej. Obe sestri ste zaprli.

To so dobički! Praška železarska družba je imela v kupčijem letu 1915—1916 čistega dobička 15.767.348 K, to je za 4.954.435 K več, kot v predidčem letu. Na vsako delnico bo plačala 190 K; to se pravi, da dobe delničarji za vsakih 100 K kapitala 38 K obresti!!!

Dopisi.

Maribor. Prihodnjo nedeljo, dne 1. oktobra, bo nauk za tretji red sv. Frančiška izjemno ob dveh popoldne in ne ob pol treh, kakor navadno. Po nauku se začne vojna pobožnost. Iz bazilike Matere Milosti gre procesija v cerkev sv. Alojzija in tam bodo večernice.

Maribor. Krušne karte se bodo oddajale dne 30. septembra. Kart za mast in za sirovo maslo še mestni magistrat dosedaj ni dobil, torej jih še tudi stranke ne morejo dobiti. Stranke, ki so do dne 27. septembra oddale izjave o zalogah masti, bodo bržčas dobile že dne 4. oktobra karte za mast, vse druge stranke pa še le v soboto, dne 8. oktobra.

Maribor. Dne 26. septembra je umrl 78letni J. Sachs, bivši okrajni zastopnik graške vzajemne zavarovalnice.

Jarenina. Cesarska svečanost povodom 86. rojstvenega dne Njegovega Veličanstva se je pri nas letos izvanredno sijajno obnesla. Prilije šolskega poslopja je bilo napolnjeno poleg učencev z odličnimi gosti do zadnjega kotička. Z velikim zanimanjem je sledilo občinstvo domoljubnim deklamacijam, ki so se vršile po nadučiteljevem slavnostnem govoru. Prozaični sestavek: „Dom je najljubši in najlepši kraj“, nato je zapel pevski zbor „Oj hišica očetova, Bog živi te!“, prilika: „Dom gori, pomagajmo!“ in pesmi: „Cesarju 18. 8. 1916“, „Vojno slovo očeta“ ter: „Krvavi Soči“ so napravile globok utis. Učitelj g. Črnko je z vidnim čustvovanjem prednašal Gregorčičevo proroško pesem: „Soči“, v kateri nam je naš priljubljeni pesnik že naprej naslikal grozne laške vojne nevihte. G. nadučitelj je navzoče opominjal, naj varujejo in radi čitajo Gregorčičeve „Poezije“, ki jih je izdala pred leti Mohorjeva družba in jim pojasnil važnost čitanja dobrih knjig. Knjiga je mrtev učitelj, dokler leži zaprta v knjižnici; kakor hitro jo pa odpreš in čitaš, začne govoriti in učiti. Zelo živo izrazno je povedala belo oblečena učenka sredi dveh sovrstnic pesmico: „Molitev“

Celo možje „trdne skorje“ so si morali oči z robcem sušiti, ko je med petjem te pesmice zaglasil „veliki zvon“ ter njegov doneči glas spremljal naše prošnje v nebeške višave. „In zvon se je zamajal in njegov glas ponese našo skupno prošnjo v nebeške višave! Da bi jo ljubi Bog uslišal!“ Ker bo „veliki zvon“, ponos Jareninčanov, bržčas, podelan v obrambno orožje, kmalu pel na bojišču domovini rešilno, a sovražniku smrtno pesem, zažobi ta cesarska slavnost nekaj lokalno-zgodovinski pomen za jareninsko župnijo. Doma je zvon zapel znabiti zadnjič pozdrav cesarju in domovini, v bojni črti bo glasil domovju rešenje, sovragu pogin. Cesarska pesem je zaključila to vojno

slavnost.

Solsko vodstvo izreka iskreno zahvalo vsem, ki so mu sli pri tej prireditvi blagovoljno na roke: g. ravnatelju Kosiju, da je tako ljubko harmoniziral napev dotične pesmice, p. n. učiteljicam, ki so kaj okusno okrasile slavnostni prostor in g. dekanu, da je pripustil zamajati „veliki zvon.“

Št. Ilj v Slov. gor. Mladenška Marijina družba priredi v dne 24. oktobra skupno romanje na Ptujsko goro.

Št. Ilj v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo priredi dne 8. oktobra v proslavo cesarjevega godu v Slovenskem domu večjo prireditev v korist zbirke za vojne potrebe. Vabimo na obilen obisk.

Konjice. Na italijanskem bojišču je padel ju-naške smrti za cesarja in domovino v 26. letu svoje starosti ing. Viktor Starovašnik, c. kr. gozdni komisar v Šibeniku in kadet-aspirant, sin tukajšnjega g. gostilničarja Starovašnika. Slovenskemu junaku bo di zemlja lahka!

Celje. Dne 27. septembra t. l. je umrla v starosti 58 let tukajšnja zasebnica vdova Karolina Ferik.

Celje. Mestni magistrat izplačuje od 23. sept. nadalje ob delavnikih od 9. do 12. ure predpoldne zneske ozir. odškodnino za vojaški upravi oddane kovine in kovinaste predmete.

Gradec. Slovenci-begunci in drugi so imeli v nedeljo, dne 24. sept., popoldne v cerkvi usmiljenih bratov zopet pridigo, pete litanije s cesarsko pesmijo in eno Marijino, da bi že kmalu konec bil bede beguncev. Prihodnja slovenska pobožnost se vrši v nedeljo, dne 8. oktobra, v imenovani cerkvi. Mariji pobožne pesmi pevati je že nam Slovincem prirojeno, torej le goreče in pobožno vzdignimo svoj glas, ko se orglje oglasijo ter s svojim krepko-navdušenim petjem počastimo trojedinega Boga in našo nebeško mater priprošnjico Marijo Devico, zlasti sedaj v rožnovenskem mesecu oktobru. Slovenci! Zbirajte se krog Marije, naše Pomočnice!

Gradec. Dne 24. septembra 1916 se je na poziv prevzvišenega knezoškofa sekovškega razvila sijajna vojna procesija iz stolne cerkve v romarsko cerkev Marija Trošt pri Gradu. Lahko se trdi, da se je s knežjim nadpastirjem ob asistenci polnoštevilnega kapitelja ter graške duhovščine udeležilo te vojno-pobožne prireditve okroglo 10.000 vernikov, ki so z glasno molitvijo sv. rožnega venca ter pevanjem litanij Vseh svetnikov goreče prosili ljubega Boga in Marijo Tolažnico, koje praznik z naslovom „Rešiteljica vjetnikov“ je sv. cerkev ravno ta dan obhajala.

V globoko prevdarjenih, poučljivih govorih sta govorila v cerkvi Njega Prevzvišenost knezoškof Leopold, zunanaj cerkve pa duhoviti č. o. Kamilo iz reda Jezusovega. Nato je sledila v romarski cerkvi pontifikalna sv. maša in zunaj romarske cerkve pa tiha sv. maša. Razven teh so se vrstili v procesiji č. usmiljeni bratje v velikem številu iz svojih zavodov v Gradu, v Egenbergu in Kainbachu, za njimi č. oo. frančiškani, dominikanci, karmeliti ter lazaristi. Procesijo so otvorili učenci in učenke tukajšnjih zavodov usmiljenih sester ter uršulink. Za Prevzvišenim so se vrstile plemenite gospe zavoda plemstva in druga Marijina društva s svojimi zastavami, kojih je bilo gotovo nad 20. Ljubi Bog in Kraljica miru, uslišita to pobožno molitev

Zadnja poročila došla v peten dne 29. septembra.

Najnovije avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 28. septembra.

Uradno se razglašja:

Rumunsko bojišče.

Zahodno od Petrovlega na gorskem grebenu Tulisiui srditi boji. Položaj pri Sibirju ugoden. Rumunski protisunki so ostali brezuspešni. Na sedmograški vzhodni fronti in sicer v prostoru Szekely-Udvarhely (Oderkellen) in južno od višine Bystriciora se nadaljujejo boji pred njih straž

Rusko bojišče.

Fronta generala kavalerije nadvojvode Karola: Južno-vzhodno od vogla meje treh dežel, severno od Kirlibabe na ozemlju Ludove in severno od Tatarskega prelaza je sovražnik napravil vnovič brezuspešne napade.

Južno od Lipnice-Dolne so napravile nemške čete uspešen sunek. Vjetih je bilo 130 Rusov

in vpljenjene štiri strojne puške. Pri armadi generalnega polkovnika pl. Terstyansky so v srditih bojih zavzele čete generala pl. Marwitz zadnji del naših, v sovražni roki se nahajajočih postojank, katere smo pred tednom izgubili. Sovražnik je imel izvanredno težke izgube. Izgubil je 44 vjetih častnikov in 2800 mož, 1 top in 17 strojnih pušk.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

V Albaniji nič pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Dogodki na morju.

Dne 26. septembra je vrglo 5 sovražnih letal številno bomb na Drač, ne da bi bila povzročila pomembne škode. Dva naša letala, sta se v obrambo takoj dvignila v zrak. Eno naših letal, opazovalec ladijski kadet Bartha, vodja zrakoplovni kvartirno-ster Hasehke, je v zračnem boju prisililo eno sovražno pomorsko letalo, da se je moralo spustiti na površino morja, kjer je bilo spravljeno na varno od nekega italijanskega torpednega rušilca, je nato zasledovalo drugo v smeri proti Brindiziju bežeče sovražno letalo, isto sestrelilo 40 km proč od obali in se spustilo tik razbitega sovražnega letala na morsko gladino. Opazovalec razbitega sovražnega letala, italijanski mornariški častnik, je bil mrtev, vodja pa vsled strela v glavo težko ranjen. Poslednjega je spravilo naše letalo iz potapljalčnega se sovražnega letala na krov in ga odvedlo v Drač.

Mornariško poveljstvo.

Najnovije nemško uradno poročilo.

Berolin, 28. septembra.

Francosko bojišče.

Med Ancere in Sommo so Angleži in Francozi po artilerijski pripravi, ki še celo prekaša dose-danje izkušnje, ponovili svoje močne napade. Na največjem delu bojne črte je naša neomahljiva infanterija, katero je uspešno podpirala artilerija, pod poveljstvom generalov Bixta pl. Armins, pl. Huegel, in pl. Schenck, sovražnika zmagonosno odbila. Pri Tiepvalu in vzhodno od Eaucourt-Lablaye se ni zaključena srdita borba. Posebno hudi so bili sovražni napadi iz črte Morval-Bouchavesnes, katere je sovražnik proti večeru ponavljal, ne ozirajoč se na krvave izgube, katere je imel pri prvem sijajno odbitem navalu. Od-delki, ki so vdrlji, so bili iz naše črte takoj vrženi nazaj.

Rusko bojišče.

Fronta generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega: Slabejši ruski sunki ob reki Aar (zahodno od Rige), kakor tudi med Miazol-jezero Naroš, so bili lahko odbiti. Dne 22. septembra izgubljene dele naših postojank pri Koritnici so čete generala pl. Marwitz v protinapadu in po hudem boju zopet zavzele in še pridobile več drugih uspehov. Vsi sovražni poskusi, nas zopet vrče nazaj, so bili izjalovljeni. Ruski četrti sibirski armadni zbor je imel po poročilu naših čet tako velike izgube, ki so skoro istovetne z uničenjem celega armadnega zbora. 41 častnikov, 2800 mož je bilo vjetih, vpljenjen 1 top in 17 strojnih pušk.

Fronta generala kavalerije nadvojvode Karola: Da zboljšamo postojanko, smo zahodno od Folv-Krasnolesje (med Zloto Lipo in Narajovko) potisnili naše črte naprej, vjeli 130 Rusov in vpljenili 4 strojne puške. Protisunki so bili brezuspešni. V Karpatih je sovražnik napadal na raznih mestih in je bil deloma še le v boju z bližine odbit. Severno od Kirlibabe se vrše protisunki.

Sedmograško bojišče.

Pri Sibirju se vrše za nas uspešni, toda srditi boji.

Balkansko bojišče.

Na frontah nobenih posebnih dogodkov. Naši zrakoplovci so vrgli vnovič veliko bomb na Bukarešto, ki še od zadnjega zračnega napada gori na več mestih.

Bethmann-Hollweg govori.

Dne 28. t. m. se je sestal nemški državni zbor. Prvi je govoril državni kancelar Bethmann-Hollweg. Najprej je govoril o tem, kako je prišlo do vojske z Italijo. Potem je podal sliko, kako se je zadržala

Rumunija.

predno se je pridružila ententi. Avstro-Ogrska je imela pogodbo z Rumunijo, da si morata z orožjem pomagati pri vsakem neprovociranem sovražnem napadu. K tej pogodbi sta pristopili pozneje Nemčija in Italija. Ko se je začela vojska, je rajni kralj Karol

zastopal mnenje, da mora Rumunija svojim zaveznicam pomagati. Ministrski predsednik Bratianu je uspešno zastopal nasprotno mnenje in v kronskem svetu zmagal.

Ko je padel Lvov, je sklenil Bratianu že z Rusijo nevtralizetno pogodbo. Ko je padel Przemysl, je hotel skleniti naravnost sovražno pogodbo proti nam. Toda za Judezevo plačilo se niso mogli poravnati. Rusija je hotela imeti Bukovino, Srbija je zahtevala Banat, Rumunija Bukovino in celo vzhodno Ogrsko do Tise. Vsled tega je ostalo pri nevtralizetni pogodbi.

Ko je bila Srbija uničena, je postalo barantanje med Rumunijo in Rusijo lažje. Letos avgusta pa sta se zedinili za plačilo.

Še šest dni pred vojskino napovedjo je kralj zatrjeval, da ostane nevtralen in da ne podpiše mobilizacijskega povelja. In avstrijskemu poslaniku še je dne 26. avgusta zatrjeval, da noče vojske. Toda dne 28. avgusta je bilo mobilizacijsko povelje podpisano in vojska napovedana.

Vojni cilji naših nasprotnikov so: Strast po zemlji in uničenje; Carigrad za Ruse, Alzacija-Lotarinška za Francijo, Trentin in Trst za Italijo, Sedmograško za Rumunijo. Anglija išče svoj plen v Mali Aziji.

Mi smo že dne 9. decembra lanskega leta celemu svetu naznanili, da smo za mir. Sovražniki so odklonili. Za to je samo eno geslo: Zdržati in zmagati. Zmagali bomo.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Poslanec Barabas je v seji dne 27. septembra vprašal honvednega ministra, ali je voljan starejše črnovojnik, ki so že prekoračili 50. leto, odpoklicati iz armade in ali je res, da se namerava črnovojniška dolžnost razširiti čez 50. leto. Minister Hazai je poslanca zavrnil, da vlada ne namerava ne enega, ne drugega. Poslanec Nagy se je pritoževal, da se od ogrskih najdomestnih oddelkov pošlje razmeroma več vojakov na fronto kot od avstrijskih, da so ogrske honvedne čete podrejene avstrijskim poveljnikom in da se je pri ogrskih honvednih polkih uvedel sedaj nemški službeni in poveljevalni jezik. Tisza je odgovoril, da je to le prazno sumničenje, in da se v obeh državnih polovicah v jednaki meri pošiljajo vojaki na fronto. Karolyjeva stranka je vložila predlog, v katerem se zahteva, naj zbornica kliče vladarja kot sodnika zaradi nasilnega postopanja vlade proti ljudstvu. V adresi na kralja se naj povdarja, ali se naj vladni sistem žrtvuje za narod ali narod za sistem. V seji dne 29. septembra bo državni zbor zaključen za nedoločen čas.

Ultimat Grčiji.

Atenski list „Neon Astri“ poroča, da namerava četversporazum staviti Grški ultimati, v katerem bo zahteval, da Grška takoj napove Bolgariji vojsko ali pa naj razoroži celo armado ter izroči vse železnice četversporazumu.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 47:

Ujeto moštvo:

Ramut Jurij, Maribor (Kara-Kalla, Rusija); Ranftl Alojzij, Radgona (Merv, Rusija); Ranftl Fr., Radgona (Kara-Kalla, Rusija); Repina Franc, Sv. Peter, Maribor (Penza, Rusija); Resman Janez, Maribor (Pereslav-Zaleski, Rusija); Riedl Avg., Radgona (Karkov, Rusija); Rop Anton, desetnik, Maribor (Moskva, Rusija); Rošker Konrad, Maribor (Kara-Kalla, Rusija); Rožič Jernej, Maribor (Slavjano-srbsk, Rusija);

Sagadin Franc, Maribor (Vladimir, Rusija); Šauperl Janez, Radgona (Sengilej, Simbirsk, Rusija); Scheucher Karol, desetnik, Radgona (Sengilej, Simbirsk, Rusija); Schober Franc, Radgona (Lepedjan, Tambov, Rusija); Schuster Franc II, Radgona (Tjumen, Rusija); Schwinger Franc, Radgona (Tjumen, Rusija); Selinšek Franc, Spojna Polskava, (Rusija); Semlič Franc, Radgona (Moskva, Rusija); Senekovič Janez, Maribor (Cermupor, Tobolsk, Rusija); Seusek Franc, Gornja Bistrica (Skobelev, Rusija); Smeš Jožef, Radvanje (Rusila); Špurej Jožef, Skoke, Maribor (Pereslav, Vladimir, Rusija); Spury Janez, poddesetnik, Leitersberg, Maribor, (Italija); Stern Anton, Maribor (Sudogda, Vladimir, Rusija); Sternad Jurij (Rusija); Stopajnssek Jožef, Rudeč-breg, Maribor (Arzanas, Nižni-Novgorod, Rusija); Stradner Alojz, Radgona (Kara-Kalla, Rusija); Šuta Franc, desetnik (Rusija);

Taučer Alojzij, Studenci (Nikolsk-Usurijsk v Rusiji); Tonhauser Franc, Radgona (Kaluga, Rusija); Turin Anton, Maribor (Kara-Kalla, Rusija);

Uhl Janez, Boč (Kara-Kalla, Rusija); Urlep J., Maribor (Irbit, Perm, Rusija);

Vacanvirh Anton (Moskva, Rusija); Valentan Leopold, Srednji Gasteraj (Penza, Rusija); Veigl Stefan, desetnik, Maribor (Lebedjan, Tambov, Rusija); Verlič Rudolf, Maribor (Skobelev, Rusija); Visočnik Anton, Pohorje, Maribor (Rusija); Vizjak Janez, Sv. Miklavž, Maribor (Rusija); Vogrin Ferdo, Maribor (Staryoskol, Kursk, Rusija); Vuk Stefan, Maribor (Skobelev, Rusija); Vašl Ljudovik, Maribor (Merv, Rusija);

Pionirski bataljon štev. 3:

Ujeto moštvo:

Kamenšek Janez, častniški sluga, Ptuj (Rusija, Samarkand);

Domobranski pešpolk štev. 26:

Ujeto moštvo:

Gartner Jožef, desetnik, Maribor (Piečanka, Rusija); Glagovšek Matevž, Brežice (Penza, Rusija); Glušič Jožef, Rečica (Nižni-Novgorod); Golob Janez, Ptuj (Almasnaja, Rusija); Gorjup Franc, celjska okolica (Rusija); Grobelnik Franc, stotnijski trobentač, Maribor (Rusija); Grobin Franc, Brežice (Jekaterinograd, Rusija);

Haas Anton, Radgona (Moskva, Rusija); Haider Jožef, Radgona (Simbirsk, Rusija); Haložan F., Ljutomer (Zaryzyn, Rusija); Hasl Alojzij, Sv. Jakob (Rusija); Heričko Kajetan, Maribor; Hernah Ferdo, Tezno (Tjumen, Rusija); Horvat F. II., Ljutomer, (Penza, Rusija); Hrtis Jožef, ptujška okolica (Vjatka, Jaransk, Rusija); Hrustl Franc (Rusija); Huber Janez, Maribor (Rusija);

Ivanič Alojzij, Ljutomer (Rusija); Ivanoša A., okolica Ptuj (Čistopol, Rusija);

Janežič Janez (Srbija); Jeza Janez, Ptuj (Rusija, Čardčuf); Jug Franc, Sv. Ema (Penza, Rusija); Jurak Franc, Vojnik, Celje (Orel, Rusija); Jurgec Janez, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Jurčičko Mihael, Sv. Peter, Brežice (Rusija);

Kačur Alojzij, desetnik, Sv. Krištof; Kajba Matevž, Sv. Ema, Celje (Rusija); Kajbič Jurij, Celje, Šmarje (Orel, Rusija); Kaučević Anton, poddesetnik, ptujška okolica (Orel, Rusija); Kantužer Jakob, Brežice (Vladimir, Rusija); Kapun Janez, Ljutomer (Rusija); Kartin Martin, Slatina (Berezovka, Rusija); Kostanjevec Jožef, Ptuj (Rusija); Katz K., Razvina (Penza, Rusija); Kerndl Matija, Ljutomer, (Orel, Rusija); Kes Jožef (Rusija); Kikec Anton, iz Ljutomera (Rusija); Kirbiš Franc, Ptuj (Almasnaja, Rusija); Kleinošek Jožef, Loka (Rusija); Klemenčič Franc, Ptuj (Voronež, Rusija); Klopčič Martin, Trbovlje (Rusija); Kolar Alojz, Maribor (Rusija); Kolar Andrej, četovodja, Brežice (Penza, Rusija); Kolar Anton, Brežice (Vjasniki, Rusija); Kolar Jurij, Slivnica (Rusija); Kolarič Jožef, četovodja, Ptuj, (Rusija); Koler Janez, celjska okolica (Penza, Rusija); Kolarič Jakob, Ptuj (Krasno-Ufimsk, Rusija); Konečnik Jožef, Mozirje (Orel, Rusija); Koren Fr., Radgona (Rusija); Koren Jožef, Sv. Peter, Brežice, (Rusija); Kos Anton, Celje (Penza, Rusija); Kos Rudolf, desetnik, Sv. Trojica (Rusija); Kovač Janez, Celje (Čistopol, Rusija); Kovačič Franc, Ptuj (Čistopol, Rusija); Krajnc Vinko, Ptuj (Penza, Rusija); Krajnc Janez, poddesetnik, Maribor, Boč (Jaransk, Vjatka, Rusija); Krajnc Jožef, Pobrež (Rusija); J. Kralj, Sv. Peter, Celje (Rusija); Kramberger Fran, Ptuj (Penza, Rusija); Kramer Janez, Sv. Peter, Brežice (Penza, Rusija); Kraner Janez, Sv. Janez, Maribor (Pokrovsk, Samara, Rusija); Krajnc Jožef, Slivnica (Rusija); Krebs Anton, Mozirje (Nikolajev, Samara, Rusija); Kren Franc, četovodja, Maribor, Sv. Lovrenc (Tjumen, Rusija); Kreutz Avgust, Ormož (Rusija); Krivec Vinko, Maribor (Rusija); Križanič Jožef, Ljutomer (Rusija); Kruhar Martin, Konjice (Tatarsk, Mohilev, Rusija); Kveder Janez, Celje (Penza, Rusija); Kubik Jožef (Krasnojarsk, Rusija); Kurbos Franc, Maribor (Čistopol, Rusija); F. Kurnik (Rusija); Kurnik Janez, Trbovlje (Rusija); Kurnik Jožef, Sv. Krištof, Celje (Rusija); Kužmann

Jernej, Konjice (Rusija); Kužnar Franc, Celje (Almasnaja, Rusija); Klanšek Konrad, ptujška okolica (Rusija);

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Tržaška cesta Maribor v lastno hišo štev. 28, Tržaška cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za obilen obisk.

Adolf Skušek, fotograf.

614

Gobe.   Gobe.

Kupim

vsako množino lepo posušenih gob (globanj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravše ali prave globanje, potem posušene turke, brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičarice ali rumene ježovke, med vedove tace, laške lesičke, navadne rumene (zolt) lesičke, sivke, pečenice, golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst. 870

URE
Točna postržba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih vrči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Nuotr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 8-50
Prietna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 8-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Diefinger
Theod. Fehrenbach
urav in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlata in srebro.

Vina in sadni mošt od 56l. naprej suhe hruške od 5kg naprej in novi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisló vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjidravograd. 449

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k nemu otroku. Več se izve pri gospej Krobl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Učenec

Močnega učenca sprejme mizaraki mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večša slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večša trgovske korespondencije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenaugasse 20, Maribor. 505

Kuharica, vajena vsacega dela, ki je že 10 let služila v župnišču, išče zopet službe v kakšnem župnišču. Naslov: Alojzija Weinhardt, Dobrna pri Celju.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Velicanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnookrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

5. oktobra 1916. Cena srečke 4 krone.

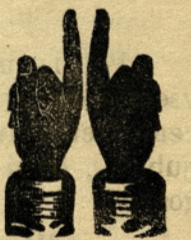
Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupee srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Pristno laneno olje in firnež iz lanenega olja kupuje od 1 kg naprej vsako množino za ceno 8 K i kg. H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ul. 19. 636

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestule hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

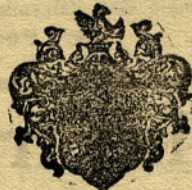
za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

sprejema vsa v tiskarsko široko spadajoča dela kakor: časne knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vč. župniške urade spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računске zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta štev. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljice za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnil, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobne (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, škapulirji. — Štambilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. A.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež, ter sploh vse deželne pridelke
kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda

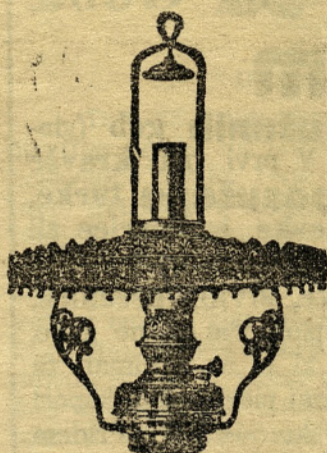
CELJE — Graška cesta števil. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

Izabela-vino

kupi vsako množino in plača hektoliter po 80 kron

F. Rosenkranz
Gradec, Annenstr. 60.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

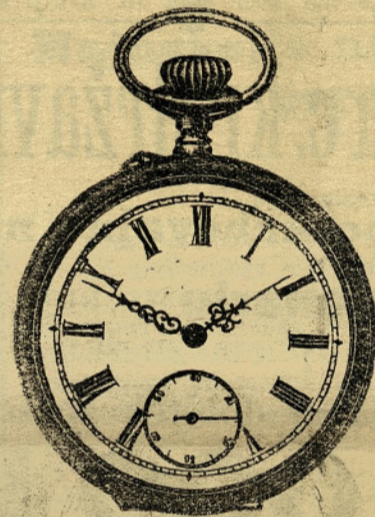
FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzeje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

- Srebrne ure za fante od 7 K
- Srebrne ure damske od 8 K
- Srebrne verižice od K 2 40
- Sreb. verižice damske K 3 60
- Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Opomba: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Širec Maribor, Tegetthoffstrasse, trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Dam v najem

s 15. septembrom

gostilno v Čretu pri Celju

pod ugodnimi pogoji.

IVAN RAVNIKAR, CELJE.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo. navadne po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno polonice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo v zbiranju in ucar. a. knjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%. na vknjižbo in posojila po 5 1/2% in n. osebni kredit po 6%. Nadalje izpolnjuje na sestavo vrednostnih papirjev. Delovni pri drugih finančnih zavodih prevzame posojilnica svojo last proti pevnosti gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presega 7 krun. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stroške plača le kolko.

Uradne ure se vsako tede in četrtke od 9. do 12. ure dopoldne in vsake srede od 9. do 12. ure dopoldne in vsake petke od 9. do 12. ure dopoldne. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 5. do 6. ure popoldne

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)